

Wywiad nr.7

██████████, lat 47. ██████████

FUNKCJA KULTOWA.

Jakie obrazy ma pani w domu?

"Mam Ostatnią Wieczerzę w salonie i przy salonie jest jeszcze jadalnia, tam też mam Ostatnią Wieczerzę. W sypialni mam Matkę Boską Karmiącą, drzeworyt. U Izy, córki w pokoju jest Anioł Stróż. Moja siostra jej przywozła z Włoch, od papieża. Michał, syn ma jakiś obrazeczek, ale nawet nie wiem jaki, taki z papieru. Pan Jezus, gdzieś na biurku."

Czy zostały powieszony w jakimś szczególnym miejscu?

"Wiszą w widocznym miejscu, zaraz jak się wejdzie do pokoju. Tam pasowało mi je powiesić. Poza tym wiszą dwa widoki, ale na sąsiedniej ścianie."

Dlaczego obraz Ostatnia Wieczerza powiesiła pani właśnie w tym miejscu?

"Ja lubię ten obraz i on mi tam tak pasował. Ja go chyba dostałam na imieniny, czy jakoś tak na nowe mieszkanie, na tym starym mieszkaniu jeszcze i go stamtąd przyniosłam tu. To już jest stary obraz...Dostałam go i go lubię i cały czas on ze mną idzie i ładnie wygląda nie zniszczony... Dostałam go w prezencie. On już był w starym domu jak mieszkałam i przyniosłam go sobie tu. To też jest taki drzeworyt."

"...A jeden, Matka Boska Karmiąca, taka duża, to dostałam od swojej mamy z okazji ślubu. Ale zostawiłam go w starym domu. On w tym starym wisi, wisiał i wisi nad łóżkiem."

"Tam w pokoju u córki mam anioła stróża. Ona jeszcze była mniejsza i ma go do dziś i długo jeszcze będzie go miała, bo to jest taki ładny obrazek z Rzymu, przywieziony od papieża, nawet z podpisem, że to tak aniołek stróż strzeże."

Czy istnieją sytuacje, w których pani wykorzystuje obraz?

"Tak, czasami jak jest jakieś święto w parafii, to ksiądz wtedy mówi, żeby dekorować, coś tam w oknach robić, wystawiać, z kwiatami."

Czym się pani kieruje w wyborze obrazów?

"Żeby był ładny, oryginalny, a zarazem jako obraz swoje funkcje spełniał. Żeby było widać, że to jest obraz, a nie jakieś zamazane."

Co oznacza, że obraz powinien spełniać funkcje?

"Oryginalny, ładny. Nie lubię takich kiczowatych jakichś kolorowych takich. Kolory takie jakieś jaskrawe zbyt. Lubię spokojne obrazy takie...No na przykład bardzo lubiłam i podobał mi się obraz Pan Jezus w Ogrójcu modlący się na tej górze. To to tło przyciemnione. Taki oryginalny mnie się wydawał ten obraz, nie taki jakiś kiczowaty...No i ja wiem funkcje...Każdy obraz mi coś przypomina. Na przykład św. Stanisław Kostka, św. Agata od ognia chroniąca i ja sobie już kojarzę, Matka Boska Karmiąca to te szczęśliwe porody, to tak jak człowiek młodszy i żeby się dzieci dobrze chowały. A znowu anioł stróż żeby strzegł te moje dzieci. A ten Pan Jezus W Ogrójcu to z takim skupieniem, modlitwą, z tym cierpieniem..."

Jak było w pani rodzinnym domu? Czy wtedy wieształo się więcej obrazów?

"Dużo więcej wisiało. Nie można powiedzieć o świętych rzeczach, że są nie potrzebne, ale niezgrane to było. Tu taki, tu taki. Wszystko na kupie. Za dużo, za gęsto. Nie wiadomo było na co się patrzeć."

Gdzie były kupowane obrazy?

"Na wycieczki jak się jeździło, malarze jacyś jak sprzedawali...Czy na wycieczkach też jakaś święta rzecz, ale ja już mówię córce jak jeździ, żeby nie kupowała tego typu pamiątek, bo jak coś potrzeba, to ja sama wiem jak dobrać. Kupić po to żeby się poniewierało, to nie ma sensu."

Ma pani obrazeczki?

"Mam, takich papierowych to mam dużo, w książeczkach leżą."

Skąd je pani ma?

Od księży co rok dostaję na kolędę no i w jakiejś tam intencji, jak coś tam się tu u nas dzieje, czy jak się pojedzie."

Gdzie pani je trzyma? Tylko w książeczkach?

"Tak tylko w książeczkach. Nigdzie nie stoją."

W jaki sposób wykorzystuje pani obrazki?

"Nie wykorzystuje się ich do niczego. Czasami jak w młodszej klasie dzieci były, to wklejały je na pierwszą stronę w zeszytach od religii. Obrazek się przyklejało, podpisywało religia i już. A tak to nie."

Czy ma pani swój ulubiony obrazek?

"Nie. A z obrazów, to zawsze mi się podobał Pan Jezus w Ogrójcu. Moja ciotka miała, taki ładny, duży, kolory były stonowane, takie ładne. Zawsze mi się ten obraz podobał. Planowałam, że sobie kupię, ale już miałam inny. Kupić i nie powiesić, nie wiadomo jak."

Który wizerunek świętego podoba się pani najbardziej?

"Nie mam ulubionego. Kiedyś to był św. Stanisław Kostka, bo to patron młodzieży. Modliłam się zawsze do niego. I on zawsze taki ładny był, młody, młodym przedstawiony na tym obrazie. W ciemnej szacie, coś takiego pod szyją, krótkie włoski, aureolę taką nad sobą, taki modlący był, twarz skupiona a zarazem wdzięczna, taka uśmiechnięta, oczy mu się aż śmiały, skupione. Lubiłam ten obraz. W kościele był taki wizerunek. Jak chodziłam i się modliłam. Dużo też zależało od księdza. Ksiądz nam na religii wykładał, to każdy się modlił. On symbolizował taką czystość. Taki był bez skazy w tych wszystkich opowieściach. Każdy by chciał się wzorować na nim, żeby być choć trochę podobnym do Stanisława Kostki, wewnątrznie."

"...Ja szanuję obrazy. Nie mam ich dużo, ale szanuję. Zawsze je czyszczę, modlę się do nich. Zawsze coś czuję. Czasami człowiek powie coś głupiego, spojrzysz się na obraz i powie: Matko Boska przebacz mi, jakie ja głupoty gadam. Jakaś taka jest bojaźń, o czymś przypomina ten obraz. Przed czymś przestrzega, tak czuję."

Czym jest dla pani obraz? Świętością?

"Tak, człowiek musi w coś wierzyć, do czegoś się modlić, bo inaczej niczym nie różniłby się od zwierzęcia."

FUNKCJA MAGICZNA.

A jakie wizerunki świętych pani zna?

"Znam św. Agatę, od ognia chroniącą, św. Franciszka, św. Antoniego, św. Józefa."

Ma pani ich wizerunki w domu?

W tym domu nie, ale w starym to miałam św. Agatę."

Czy ten obraz był wykorzystywany?

"Kiedyś nam się dużo spaliło i pewnie dlatego mamusia go kupiła, żeby pożar dalej się nie rozchodził. Słyszałam, że jak duży ogień był, rozprzestrzeniał się to wtedy właśnie starsi ludzie z obrazem św. Agaty wychodzili i obchodzili dom dookoła, żeby zatrzymać pożar. Ale czy to coś dawało, to nie wiem."

"Matka Boska Karmiąca to z tego co słyszałam od babci czy mamy to zawsze matki wybierały... Jak jeszcze była matka taka w pełni produktywna, jak to się mówi, jeszcze wiedziała, że będzie miała dzieci. No u mnie na dzieci już nie czas, ale sobie sama tak wybrałam Matkę Boską Karmiącą, bo lubię i też taki drzeworyt jest, w sypialni powiesiłam. A te młode kobiety to dostawały ten obraz, żeby były matkami. Symbol płodności, dobrego macierzyństwa, Matka Boska Karmiąca tam musi być. A teraz to już rzadko się spotyka."

A dlaczego obrazki z aniołami przeważnie są wieszane w pokojach dziecięcych?

"Anioł stróż nigdy się nie kojarzy, nawet jak się widzi na obrazkach, z osobami starszymi, tylko przeważnie z dziećmi i z młodzieżą. Bo zawsze widać jakieś tam urwisko skalne, jakaś woda i dzieci małe blisko tego i aniołek przy nich stoi. Anioł stoi tak jakby chciał ich uratować, żeby nie weszli tam, żeby nie spadli tam. Przeważnie jest tam chłopiec i dziewczynka, czy nad młodzieżą jak płyną łódką. Zawsze jest na tych rysunkach, na tych malunkach, od dawien dawna z młodzieżą z dziećmi kojarzony...Według tej modlitwy aniele boży stróżu mój, że anioł będzie strzegł tego dziecka, czy też tej panienki."

A czy ten typ obrazu był również dawniej wieszany u dzieci?

"Tak, też był wieszany i nadal jest. Moja synowa też ma aniołka dla swojej córki. Dla dzieci to ta tradycja nadal idzie, bo każdy się o te dzieci boi..."

FUNKCJA SPOŁECZNA.

Kto ma wpływ na wystrój miejsc związanych z wizerunkami? Kto się tym zajmuje?

"Mnie się wydaje, że przeważnie starsi ludzie. Starsze kobiety, młodzież rzadko...Przeważnie to kobiety z tej ulicy, na której jest kapliczka. Zawsze się znajdzie ktoś, kto to robi."

Czy ludzie spotykają się przy kapliczkach i modlą się?

"U nas w [REDACTED] to nie widzę, ale na wsiach to się ludzie modlą...My mamy do kościoła blisko, to każdy do kościoła idzie. A oni jakby mieli iść cztery kilometry, to zbierają się przy kapliczkach, czy przy krzyżu i sobie śpiewają."

OBRAZ A KATOLICYZM.

Czy wyobraża sobie pani katolicyzm bez obrazów?

"Nie, nie za dużo, ale zawsze musi być. Krzyż nikomu nie powinien przeszkadzać jak stoi gdzieś, czy kapliczka, to zawsze przypomina o czymś. Myślę, że to nie przeszkadza. Zawsze ten symbol wiary musi być."